

Костюшко О. П.

*аспірант кафедри адміністративного права і процесу
Національної академії внутрішніх справ***ПОНЯТТЯ ТА ІСТОРИЧНИЙ АСПЕКТ ВИНИКНЕННЯ ФІЛОСОФІЇ
ПОЛІЦЕЙСЬКОЇ ДІЯЛЬНОСТІ ОРІЄНТОВАНОЇ НА ГРОМАДУ****THE CONCEPT AND HISTORICAL ASPECT OF THE ORIGIN OF PHILOSOPHY
OF COMMUNITY-ORIENTED POLICE ACTIVITY**

Наголошено, що на сучасному етапі питання активної участі громади у забезпеченні публічної безпеки і порядку не втрачає своєї актуальності, оскільки розуміння тези про те, що поліція самотужки не може вирішити цих проблем, зумовлених рядом соціальних чинників, тісно пов'язано з основоположними принципами правової демократичної держави. З'ясовано, що вивчення позитивного досвіду розвинених зарубіжних держав дасть змогу використовувати більш ефективні форми взаємодії поліції та населення, якими користуються органи Національної поліції у своїй повсякденній роботі, а організація діяльності поліції, яка заснована на її підтримці громадськості і направлена на забезпечення належного рівня публічної безпеки і порядку. Визначена необхідність у прийнятті нових нормативно-правових актів МВС України, Національною поліцією України, які повинні регламентувати особливості взаємодії правоохоронних органів з населенням. Необхідно підготувати методичні рекомендації про тематику та порядок проведення занять з громадськими формуваннями правоохоронної спрямованості, розробити механізм залучення до правоохоронної діяльності осіб, які не є членами громадських формувань. Доведено, що оптимізація взаємодії поліції з населенням у контексті правоохоронної діяльності має основну мету – надати нового імпульсу вітчизняним формам співпраці, що існували раніше, та запровадити перевірений часом зарубіжний досвід участі громадян в правоохоронній та правозахисній діяльності. І найголовніше: своєчасне оперативне реагування поліцейських на всі звернення громадян, безперечно, підвищить рівень довіри людей до поліції. Зроблено висновок, що вдосконалення взаємодії поліції з населенням – це необхідна умова існування довіри громадян до правоохоронних органів, а також і до влади в цілому. Для успішного формування й розвитку партнерських відносин між населенням і поліцією необхідне створення відповідних правових і соціально-психологічних умов, а також певні зміни у громадській думці щодо місця й ролі поліції в суспільстві, а також потрібно передбачити правове закріплення видів морального та матеріального заохочення, соціального та правового захисту членів громадських формувань та громадян які приймають участь в забезпеченні публічної безпеки і порядку.

Ключові слова: громадські формування, правоохоронна діяльність, поліцейська діяльність, Національна поліція.

It is emphasized that at the present stage the issue of active participation of the community in ensuring public safety and order does not lose its relevance, as understanding of the thesis that the police alone cannot solve these problems caused by a number of social factors is closely related to the fundamental principles of legal democratic of the state. It is found that studying the positive experience of developed foreign countries will allow to use more effective forms of interaction between the police and the population used by the National Police in their daily work, and the organization of police activities, which is based on its support to the public and aimed at ensuring a proper level of public security and order. The necessity to adopt new normative legal acts of the Ministry of Internal Affairs of Ukraine, the National Police of Ukraine, which should regulate the peculiarities of interaction of law enforcement agencies with the population, has been determined. It is necessary to prepare methodological recommendations on the topic and procedure for conducting classes with public law enforcement agencies, and to develop a mechanism for involving non-members of law enforcement agencies in law enforcement activities. It is proved that the optimization of police interaction with the population in the context of law enforcement activities has the main purpose - to give a new impetus to domestic forms of cooperation that existed before and to introduce time-tested foreign experience of citizens' participation in law enforcement and human rights activities. And most importantly, prompt response of police officers to all citizens' appeals will undoubtedly increase people's trust in the police. It is concluded that improving the interaction of the police with the population is a prerequisite for citizens' trust in law enforcement and the authorities as a whole. Successful formation and development of partnerships between the population and the police requires the creation of appropriate legal and socio-psychological conditions, as well as certain changes in public opinion regarding the place and role of the police in society, as well as providing for the legal consolidation of the types of moral and material promotion, social and legal protection of members of public formations and citizens who are involved in ensuring public safety and order.

Key words: public formations, law enforcement, police activity, National Police.

Вступ. Потреба у безпеці є однією з базових потреб людини, а співпраця поліції та громади – найкращий спосіб її забезпечити. Цей підхід ґрунтується на взаємодії між усіма, від кого залежить безпека: між громадою, поліцією та місцевою владою. Поліцейські є частиною громади, яку покликано захищати. Вони є надією людей на те, що кривдники будуть покарані.

Виклад основного матеріалу. Сучасна поліція у своїй роботі орієнтується на потреби місцевої громади. Закон України «Про Національну поліцію» [1] визначає необхідність взаємодії поліції і населення на засадах партнерства. Завдяки залученню людей (наприклад, спільне патрулювання, нагляд за територією і вчасне інформування патрульних) поліція

зможє ефективніше запобігати новим правопорушенням. Як наслідок, поменшає роботи, пов'язаної із реагуванням на вчинені правопорушення і розслідуванням скоєних злочинів. Співпраця з активними мешканцями дозволить заручитись підтримкою громади і будувати довіру між поліцейськими та мешканцями. Вирішення проблем, які турбують громаду, сприяє формуванню позитивного іміджу поліції. Співпрацюючи з громадою, поліція має можливість підвищувати обізнаність мешканців про свою роботу (наприклад, про межі компетенції поліцейських або про альтернативні шляхи вирішення проблем). А це дозволить в подальшому зменшити навантаження на поліцію [2].

Участь громадськості в правоохоронній та правозахисній діяльності становить неабиякий інтерес. Іноді саме громадяни, котрі стали свідками правопорушення або знають про запланований злочин, можуть надати представникам органів Національної поліції цінну допомогу у справі підтримання правопорядку на конкретній території. Так у більшості країн наголос у правоохоронній діяльності органів публічного адміністрування робиться на превентивній діяльності за допомогою громадськості.

В багатьох країнах органи правопорядку мають структурні ланки, персонал яких займається виключно взаємодією з населенням. Співробітництво поліції і громадян здійснюється через різноманітні громадські ради, комітети, об'єднання, до складу котрих входять представники профспілкових, релігійних та інших громадських об'єднань. Безперечно, не всі добровільні об'єднання витримують перевірку часом й ефективно працюють, але в зарубіжній практиці є чимало життєво стійких форм участі населення в роботі правоохоронних органів щодо забезпечення публічної безпеки і порядку.

Досвід поліцейської діяльності свідчить про те, що її ефективність прямо залежить від рівня підтримки поліції населенням, довіри суспільства до поліцейських структур [3].

Практика багатьох країн світу (Британії, Німеччини, Чехії, Бельгії, Данії, Естонії, Латвії, Литви, США та інших) засвідчила: поліція діє значно ефективніше, якщо співпрацює з громадою. У цих країнах поліція стала організацією, яка запобігає злочинності, виконує профілактичну роботу з недопущення правопорушень одночасно зі здійсненням розслідувань, взаємодіє з населенням та цікавиться, що потрібно громаді, для якої вона працює. Таку модель поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду, називають англomовним терміном «Community policing». Вона побудована на принципах постійної комунікації та індивідуальному підході до вирішення місцевих проблем у взаємодії з населенням та відповідними органами влади. Немає єдиного визначення поняття «Community Policing», як і немає єдиного способу його впровадження. Якщо, запитати у 10 людей з різних країн, що таке «Community Policing», отримаємо 10 різних відповідей. Проте, спільне бачення буде полягати у тому, що поліція може ефективно здійснювати свою правоохоронну функцію, лише за умови постійної взаємодії і комунікації з населенням. Розуміння необхідності співпраці поліції та громади існує уже давно в усіх розвинутих державах. Втім, модель такої співпраці різна, вона змінюється з плином часу та підлаштовується під актуальні вимоги суспільства.

Засновником концепції роботи поліції з населенням вважають Тома Поттера (Tom Potter), колишнього керівника поліції Портленда (США). Основні її принципи він розробив, коли був ще молодим поліцейським, ходив в обходи та спілкувався з мешканцями свого району [4]. Одного разу місцевий мешканець спитав Тома, чим він, як громадянин, може допомогти поліцейським у забезпеченні правопо-

рядку. Сержант поліції, керівник Поттера, відповів: «Сидіть вдома і не заважайте поліції виконувати свою роботу». Така відповідь поклала початок роздумам Тома про необхідність зміни парадигми спілкування з громадою та філософії поліцейської діяльності в цілому. Він зрозумів, що залучення населення до процесу забезпечення публічної безпеки і порядку створює відчуття спільної відповідальності і поваги один до одного.

Протягом багатьох років служби в поліції, Поттер вводив та розвивав механізми поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду. Однією з його ініціатив було створення піших патрулів, щоб поліцейські ближче контактували з громадою. Зрештою, ставши мером Портленда, він побудував платформу з питань Community Policing – стратегії поліції, яка передбачає активну взаємодію поліцейських з місцевою громадою.

Разом з тим, в основу концепції Community Policing лягли «9 принципів роботи сучасної поліції» укладені Робертом Пілом (Robert Peel), видатним британським політичним діячем. Ще в 1829 році як міністр внутрішніх справ Британії Роберт Піль, на протигагу існуючій до цього приватній поліції, створив у Лондоні муніципальну поліцію, діяльність якої, базувалась на попередженні злочинів і регулярному патрулюванню. Поліцейські керувалися розробленими Пілом вищезгаданими «9 принципами Піля». Один з найважливіших досі принципів говорить: «В усі часи поліція має підтримувати зв'язок з громадськістю, адже згідно з історичною традицією, поліція і є громадськістю, а громадськість – поліцією; поліція – це лише представники громадськості, яким платять, аби ті присвячували повний робочий день тим обов'язкам, які покладаються на кожного громадянина в інтересах добробуту громади» [5].

Модель партнерської взаємодії поліції і громадянського суспільства «Community Policing» (CoP). «Community-oriented Policing», «Neighborhood Policing» використовується у поліцейській діяльності США, Великобританії, Німеччини, Польщі. Вона полягає у тому, що поліція працює, враховуючи думку громади щодо проблем безпеки та публічного порядку на території обслуговування. Community Policing – це постійна взаємодія поліції з населенням та місцевою владою заради спільного безпечного простору.

З часу свого виникнення та впровадження модель community policing зазнала різних поглядів та трактувань, зокрема:

- безглуздий риторичний термін, що включає будь-яке починання;
- філософія, що зосереджується на спільній роботі поліції та населення, покликана вплинути на керівництво і здійснення поліцейської служби;
- особлива програма запобігання злочинності;
- форма підвищеного соціального контролю;
- невизначене поняття, стосовно якого неможливо дати роз'яснення [6, с. 8].

ОБСЄ (Організація безпеки та співробітництва в Європі) у 2008 р. визначає community policing як філософію або організаційну стратегію, під якою

розуміють взаємне співробітництво поліції і громади (суспільства) з метою більш ефективної протидії злочинності, страху перед злочинами, фізичної або моральної шкоди, розпаду добросусідських відносин з метою покращення якості життя для всіх [7, с. 5].

Огляд літератури з питань стратегій поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду, свідчить про наявність таких моделей реалізації community policing на практиці: поліцейське обслуговування, засноване на територіальному принципі (area-based policing), партнерство багатьох агенцій (multi-agency partnerships), попередження злочинів засобами громади (community crime prevention), стратегії контактів між поліцією та громадськістю (police-public contact strategies), територіально-базовані піші патрулі (area-based foot patrols), залучення громади та консультування з громадами (community involvement and consultation) [8, с. 19-20].

Один з засновників community policing Р. Троянович визначив десять основних принципів community policing [9].

Зазначені принципи можна узагальнити по категоріях:

участь поліції:

- усвідомлення кожним поліцейським важливості нових підходів до роботи, постійне втілення їх на практиці;

- живе спілкування з громадянами на території обслуговування, яке постійно здійснює офіцер community policing, і завданням якого є встановлення та розвиток постійних зв'язків з населенням. В роботі головна увага приділяється найменш захищеній категорії населення, яка в першу чергу може стати жертвою злочинів: підлітки, люди похилого віку, безпритульні, малозабезпечені та ін.;

- досягнення рівноваги між використанням технічних досягнень та живого спілкування, якому надається перевага;

- діяльність поліції має превентивне спрямування, що проявляється у створенні сприятливого та безпечного середовища всередині громади;

- високий ступінь децентралізації в роботі поліції;

2) участь населення у community policing:

- законослухняні громадяни своєю активною підтримкою дій поліції та власною участю у цій діяльності отримують доступ та право впливу на неї;

- здатність громади вирішувати частину проблем власними зусиллями, тим самим надавши поліції можливість працювати над вирішенням складніших питань щодо охорони публічної безпеки і порядку.

Відносини між поліцією та населенням ґрунтуються на взаємній довірі.

Community policing – інтегрована система, яка охоплює всі верстви громади та поліції, яка зобов'язана у будь-який момент надати допомогу і водночас звернутись за допомогою до громадян.

Community policing – це нова філософія, новий спосіб мислення та відносин поліції з громадянами і громадян з поліцією.

Досягнення завдань, визначених community policing, можливе за належної реалізації теоретич-

них розробок на практиці, щоденного та реального їх виконання. Однак, втілення на практиці положень community policing має як позитивні напрацювання, так і певні складнощі та недоліки [10].

Серед позитивних моментів, зокрема, виділяють наступні:

- в цілому позитивна оцінка поліцейськими патрульної служби громади. «Це найкраще нововведення за всю історію поліції», – таку думку висловила представник Міністерства поліції Великобританії Х.Блерс (H.Blears) у 2004р. [11, с. 27].

- зазначена модель сприяє задоволенню поліцейськими своєю роботою, підвищує мотивацію їхньої праці та покращує взаємовідносини між поліцейськими, між поліцейськими та населенням й відносини всередині громади [12, с. 299].

Незважаючи на позитивні відгуки, впровадження на практиці принципів community policing не є настільки простим, як це здається виходячи з теоретичних розробок. Зокрема, на перших етапах впровадження community policing поширеними були такі проблеми, як відсутність очікуваних очевидних результатів у роботі поліції, загальна незацікавленість поліцейських у впровадженні комунально-орієнтованої діяльності, випадки перевищення офіцерами поліції з питань підтримки громади (Community Support Officer) своїх повноважень та невизначеність показників ефективності роботи [13, с. 34], зі сторони громадян – незнання ролі патрульної служби громади, мети її створення, принципів та форм діяльності, що породжує скептичний настрій до впроваджуваних заходів [14, с. 26]. Також деякі автори як недолік відмічали відсутність єдиного визначення community policing та некоректне вживання терміну community policing, під яким деколи розуміли «м'яку діяльність поліції» або «соціальну роботу» [15, с. 25].

На сучасному етапі питання активної участі громади у забезпеченні публічної безпеки і порядку не втрачає своєї актуальності, оскільки розуміння тези про те, що поліція самотужки не може вирішити цих проблем, зумовлених рядом соціальних чинників, тісно пов'язано з основоположними принципами правової демократичної держави. Одним із свідчень важливості та прийняття цих процесів за основу в діяльності поліції є активна позиція міжнародних та європейських організацій, як Організація Об'єднаних націй, яка щорічно розглядає доповідь Комісії у справах попередження злочинності та юстиції, й готує відповідні резолюції та рекомендації; Організація безпеки та співробітництва в Європі (ОБСЄ), яка відслідковує процеси, пов'язані з впровадженням у практику партнерських відносин між поліцією та населенням й на підставі отриманих результатів готує та розповсюджує рекомендації щодо втілення community policing на місцях [10].

Модель взаємовідносин поліції і громадянського суспільства «Community Policing» є багаторівневою. Вона включає в себе відносини поліції і населення на індивідуальному, локальному (місцевому) рівнях, та суспільне життя в цілому [16, с. 600].

Основними завданнями моделі Community Policing є:

- 1) запобігання і обмеження злочинності;
- 2) викоринення негативних соціальних явищ (споживання алкогольних, слабоалкогольних напоїв та тютюнових виробів у публічних місцях, проституція, жебрацтво, графіті, засмічення вулиць);
- 3) підвищення почуття безпеки та якості життя громади;
- 4) ініціювання активності мешканців і створення коаліції із метою підтримання публічної безпеки та порядку;
- 5) покращання ставлення громади до поліції;
- 6) підвищення комфорту життя в громадах (як кінцевий результат) [17, с. 16]

Однією із розповсюджених форм взаємодії громадянського суспільства і поліції у сучасних державах, яка сприяє досягненню зазначених завдань моделі Community Policing, є сумісна діяльність поліції і добровільних громадських формувань. До числа такого роду добровільних громадських формувань слід віднести: створені у Баден-Вюртемберзі та Гессені «добровільні поліцейські служби» та існуючі у Баварії і Саксонії «Варти безпеки» [18, с. 254]

«Добровільний поліцейський резерв» (Freiwillige PolizeiReserve) Берліна, який з 2002 р. трансформувався у «караульну поліцію», що забезпечує охорону стратегічних об'єктів Берліна [19, с. 128-129] «Громадську сторожу» у Польщі тощо.

У багатьох країнах є практика neighborhood watch (укр. сусідська варта), коли мешканці одного котеджного містечка або двору багатоповерхового будинку ділять між собою зміни «патрулювання» та спостерігають за місцевістю. Наприклад, наглядають за припаркованими автівками або дитячими майданчиками у дворі будинку. У випадках, коли мешканці помічають щось підозріле або небезпечне, вони викликають поліцію (за допомогою 911 (102) або за спеціальним прямим номером телефону) [20].

Діяльність поліції в рамках партнерської моделі за законами реклами і ринку – це реальність і практика демократичної правової держави, яка проголосила право на вибір найважливішою цінністю. У демократичній державі функції та завдання, покладені на поліцію, не є лише її монополією, хоча саме на неї покладено левову частку завдань щодо забезпечення публічної безпеки і порядку, захисту прав і свобод людини. Однак, у разі неефективної діяльності частина її повноважень може бути делегована іншим органам і структурам, які зможуть більш результативно їх виконувати. Прикладом подібної ситуації можуть слугувати події 11 вересня у США, коли глобальних змін зазнали не лише спецслужби, але й поліцейська діяльність. Тому послуги, які надає поліція, повинні бути конкурентоспроможними, поліція повинна вміти будувати та здійснювати свою діяльність у конкуренції з іншими громадськими та комерційними організаціями, вміти враховувати постійно зростаюче соціальне та культурне багатоманіття інтересів [21, с. 65].

Отже, поліція та її діяльність – складний, історично-змінюваний державно-правовий та соціаль-

ний інститут, покликаний забезпечити правопорядок та безпеку громадян. У різні часи відносини між поліцією та громадянами мали різний характер, однак у кінці XX століття прийшло розуміння, що самотужки, силами лише поліції, навіть високопрофесійної, забезпечити виконання визначених завдань неможливо. На сучасному етапі у західних демократичних країнах активно впроваджується модель партнерської поліцейської діяльності, яка передбачає, що поліція у суспільстві виконує роль координатора для вирішення й подолання проблем, які впливають на правопорядок та безпеку громади, й відповідальність за стан справ у цій сфері несе не лише поліція, але й вся громада (державні органи, громадські організації, населення). Окрім того, зміни у підходах до діяльності державницьких структур, які запроваджуються у демократичних країнах світу, зумовлюють зміни і у поліцейській діяльності. Громадяни виступають у ролі «замовників» послуг, яких вони очікують від поліції, і надані їм послуги повинні бути якісними та своєчасними, оскільки поліція перебуває на службі у тих, хто її наймає та утримує [22, с. 61].

Сьогодні в Україні створено законодавче підґрунтя для розвитку стратегії взаємодії поліції з населенням в місцевих громадах. Зокрема, Законом «Про Національну поліцію» вперше на державному рівні визначено, що поліція взаємодіє з громадськістю шляхом підготовки та виконання спільних проєктів, програм та заходів для задоволення потреб населення та покращення ефективності виконання поліцією покладених на неї завдань.

Погоджуючись з думкою вчених про те, що основою Community policing – філософії й стратегій розвитку партнерських відносин між поліцією та населенням, - є психологія й спосіб життя середнього класу громадян, для яких характерними є законслухняність, прагнення до спокійного й прогнозованого способу життя, підтримка основних цінностей західно-європейської цивілізації, сприйняття поліції як інституту, створеного для безпеки та зручності громадян. Відповідно й звернення поліції за допомогою до громадян сприймається останніми адекватно та поліція може розраховувати на їх допомогу й підтримку. В той же час більшість українців на сьогодні ні за об'єктивними ознаками, ні за домінуючими соціально-психологічними установками не відповідають критеріям західного середнього класу, що значно впливає на стан формування відносин між поліцією та населенням [10].

Стан розвитку українського суспільства, для якого характерним є подвійні стандарти до моралі та закону, не створює фундаменту для розвитку громадської активності, усвідомлення спільної відповідальності у вирішенні проблем, а відтак адекватного сприйняття та активної участі у забезпеченні не лише власної, але й колективної безпеки.

На даному етапі, важливими є такі завдання з активізації взаємодії між поліцією та населенням:

- підвищення авторитету й довіри населення до правоохоронних органів;

- покращення стану комунікативної та загальної культури персоналу органів Національної поліції;

- сприяння об'єктивному інформуванню населення про діяльність поліцейських за допомогою засобів масової інформації, ретельна перевірка фактів і матеріалів, які публікуються чи демонструються в мас-медіа;

- створення позитивного іміджу шляхом підвищення рівня професійної компетентності та покращення результатів діяльності поліцейських;

- забезпечення безпосереднього діалогу між поліцією та населенням (громадськими об'єднаннями, профспілками, асоціаціями, організаціями, підприємствами) під час особистих зустрічей громадян із керівниками підрозділів поліції, найкращими працівниками, персоналом превентивної поліції, які забезпечують правопорядок на конкретній території;

- проведення активної профілактичної, виховної, просвітницької роботи серед різних верств населення з метою запобігання злочинності, а також формування в різних категорій громадян відчуття особистої причетності до правового порядку в суспільстві, підвищення рівня самосвідомості кожного члена суспільства;

- залучення найактивніших громадян до співпраці;

- передбачення в чинному законодавстві матеріально-технічного забезпечення громадських формувань і винагород особам за допомогу органам правопорядку й виконання конкретних правоохоронних завдань [23].

Для успішного формування й розвитку партнерських відносин між населенням і поліцією необхідне створення відповідних правових і соціально-психологічних умов, а також певні зміни у громадській думці щодо місця й ролі поліції в суспільстві. Уявляється, це потребує зусиль у використанні всіх наявних можливостей як із боку державних і місцевих органів влади, поліції, так і з боку громадськості, вивчення позитивного досвіду роботи правоохоронних органів зарубіжних країн.

Також потрібно передбачити правове закріплення видів морального та матеріального заохочення, соціального та правового захисту членів громадських формувань та громадян які приймають участь в забезпеченні публічної безпеки і порядку. Залучення населення до правоохоронної діяльності є одним із основних факторів підвищення ефективності роботи поліції у справі охорони публічного порядку, профілактиці та розкриття злочинів.

Сьогодні напрямами перебудови Національної поліції у бік покращання взаємодії поліції з населенням є: оновлення соціального статусу поліції; перехід від екстенсивного на інтенсивний шлях розвитку системи і діяльності підрозділів органів Національної поліції при взаємодії з громадськістю та населенням; посилення елементів соціальної спрямованості в роботі служб і підрозділів поліції з урахуванням світового досвіду; створення систе-

ми організаційно-правового забезпечення взаємодії поліції з населенням і засобами масової інформації; посилення громадського контролю за діяльністю поліції; удосконалення системи своєчасного інформування громадськості з питань охорони публічної безпеки і порядку на території громад та країни в цілому; активізація діяльності громадських формувань, надання їм юридичної допомоги і підтримки; підвищення професійного і культурного рівня працівників органів Національної поліції у спілкуванні з представниками влади, пересічними громадянами тощо; формування та збереження позитивного іміджу поліції [23].

Оптимізація взаємодії поліції з населенням у контексті правоохоронної діяльності має основну мету – надати нового імпульсу вітчизняним формам співпраці, що існували раніше, та запровадити перевірений часом зарубіжний досвід участі громадян в правоохоронній та правозахисній діяльності. І найголовніше: своєчасне оперативне реагування поліцейських на всі звернення громадян, безперечно, підвищить рівень довіри людей до поліції.

Аналіз і використання зарубіжного досвіду участі населення у правоохоронній діяльності – дійовий інструмент якісного покращення співробітництва поліції і населення та реальна можливість підвищення ефективності роботи поліції.

В теперішній час назріла потреба у прийнятті нових нормативно-правових актів МВС України, Національною поліцією України, які повинні регламентувати особливості взаємодії правоохоронних органів з населенням. Необхідно підготувати методичні рекомендації про тематику та порядок проведення занять з громадськими формуваннями правоохоронної спрямованості, розробити механізм залучення до правоохоронної діяльності осіб, які не є членами громадських формувань. Таку підготовку можна проводити, як на базі територіальних управлінь Національної поліції, так і на базі навчальних установ МВС України, в тому числі, і на базі НАВС.

Висновки. Виходячи з вищевикладеного, можна зробити наступні висновки, а саме:

- організація діяльності поліції, яка заснована на її підтримці громадськості і направлена на забезпечення належного рівня публічної безпеки і порядку;

- вдосконалення взаємодії поліції з населенням – це необхідна умова існування довіри громадян до правоохоронних органів, а також і до влади в цілому;

- вивчення позитивного досвіду розвинених зарубіжних держав дасть змогу використовувати більш ефективні форми взаємодії поліції та населення, якими користуються органи Національної поліції у своїй повсякденній роботі;

- одержані емпіричні дані дозволять сформулювати на його основі теоретичні положення та конкретні практичні рекомендації щодо поліпшення співпраці поліції та населення.

ЛІТЕРАТУРА:

1. Про національну поліцію : закон України від 02.07.2015 № 580-VIII. URL: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/580-19/card2#Card>.
2. Буклет «Взаємодія поліції та громади (Community Policing)». URL: http://www.irf.ua/content/files/com_pol.pdf.
3. Загуменна Ю.О. Партерська модель взаємодії поліції та громадянського суспільства: міжнародний досвід. URL: <http://www.kbuara.kharkov.ua/e-book/conf/2016-5/doc/2/05.pdf>.
4. Making the Difference Together / Portland Police Bureau Community. – 1992. URL: http://www.popcenter.org/library/unpublished/CaseStudies/133_Portland_Police_Bureau_Community_Policing_Profile.pdf.
5. «Community Policing» або поліцейська діяльність, орієнтована на громаду. URL: <http://police-access.info/2015/07/community-policing-abo-politsejska-diyalnistorijentovana-na-hromadu/>.
6. Взаємодія міліції та громадськості в Україні (з використанням досвіду діяльності поліції Великобританії) / Керівник авт. кол. О. В. Поволоцький; За заг. ред. А. Дж. Бека, О. Н. Ярмиша; Передмова О. М. Бандурки : навч. посібник. Х. : Вид-во Націон. ун-ту внутр. справ, 2001. 200 с.
7. Наилучшая практика построения партнерства между полицией и обществом. Составлено Старшим полицейским советником при Генеральном секретаре ОБСЕ. [Електронний ресурс] Вена : Отдел стратегических вопросов полицейской деятельности ОБСЕ, 2008. URL: <http://polis.osce.org/library>.
8. Матюхіна Н. П. Поліція Великобританії: сучасні тенденції розвитку та управління : Монографія / за заг. ред. д-ра юрид. наук, проф. О. М. Бандурки. Харків : Консум, 2001. 131 с.
9. Trojanowicz R., Kappeler V., Gaines L., Bucqueroux B., Community Policing A Contemporary Perspective / Trojanowicz Robert, Victor E. Kappeler, Larry K. Gaines, Bonnie Bucqueroux. Cincinnati: Anderson Publishing co., 1998. 349 p.
10. Гаврилюк Т. Д. Адміністративно-правові засади співпраці міліції (поліції) з населенням: європейський досвід : дисертація ... кандидата юридичних наук за спеціальністю 12.00.07. – адміністративне право і процес; фінансове право; інформаційне право. Національна академія внутрішніх справ. Київ, 2011.
11. Дебаты о реформе полиции Великобритании. *Борьба с преступностью за рубежом (по материалам зарубежной печати)*. 2005. № 11. С. 27–30.
12. Поволоцький О. В. Модель «Community policing» як майбутнє поліцейської діяльності (досвід Англії та Уельсу, США та Канади). *Вісник Харківського університету внутрішніх справ*. 1999. № 8. С. 294–302.
13. Мнение Федерации полиции о реформе английской полиции. *Борьба с преступностью за рубежом (по материалам зарубежной печати)*. 2005. № 10. С. 33–37.
14. Состояние коммунально-ориентированной деятельности полиции в США. *Борьба с преступностью за рубежом (по материалам зарубежной печати)*. 1998. № 11. С. 24–27.
15. Некоторые проблемы организации сотрудничества местных общин и полиции в городах США. *Борьба с преступностью за рубежом (по материалам зарубежной печати)*. 1997. № 1. С. 22–26.
16. Проневич О. С. Німецька та польська моделі партнерської взаємодії поліції та населення на локальному рівні. *Форум права*. 2011. № 4. С. 600–606. URL: <http://www.nbuv.gov.ua/e-journals/FP/20114/11pocnlr.pdf>.
17. Funk A. Community Policing in den USA. *Bürgerrechte&Polizei*. Heft 64. Berlin, 1999. Nr. 3. S. 16–27.
18. Юрчик І. Історія виникнення філософії поліцейської діяльності, орієнтованої на громаду. К., 2015. URL: <http://police-access.info/2015/07/community-policing-abo-politsejska-diyalnist-orijentovana-na-hromadu>.
19. Mainwald K. Community Policing w USA. Mit represyjności albo o znaczeniu prewencji kriminalnej. *Zakamycze*, 2002. S. 236–256.
20. Проневич О. С. Організаційно-правові засади участі населення у здійсненні поліцейської діяльності: досвід Німеччини та Польщі. *Вісник ХНУВС*. 2012. № 1(56). С. 125–133.
21. Дербичева С. А., Астапенко П. Н. Проблемы позиционирования и восприятия полиции/милиции в современном обществе. *Закон и право*. 2005. № 2. С. 64–68.
22. Гаврилюк Т. Становлення відносин між поліцією та населенням у європейських країнах: історичний досвід та сучасні тенденції. *Вісник Академії управління МВС*. 2010. № 3 (15). С. 56–63.
23. Бесчастний В., Гребеньков Г. Взаємодія міліції й населення як стратегічний напрям діяльності органів правопорядку. *Віче*. 2013. № 12. URL: <http://www.viche.info/journal/3714>.